

Eeva Nykänen

26.5.2015

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntöne OM 17/41/2014 OM017/00/2014 4.5.2015

Uhridirektiivin täytäntöönpano

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi EU:n uhridirektiivin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä.

THL pitää uudistusta tärkeänä ja mietinnössä ehdotettuja uhridirektiivin määräyksiä voimaasaattavia kansallisia säännöksiä oikeasuuntaisina. Ehdotetut säännökset vahvistaisivat rikoksen uhrien asemaa rikosoikeudellisessa menettelyssä nykytilaan verrattuna. Lisäksi uudistus huomioisi haavoittuvassa asemassa olevien uhrien, kuten alaikäisten, vammaisten henkilöiden, maahanmuuttajien ja naisiin kohdistuvan väkivallan uhrien erityisiä tarpeita.

Ehdotetuilla säännöksillä parannettaisiin asianomistajan asemaa mm. velvoittamalla viranomaiset antamaan hänelle tietoa hänen oikeuksistaan ja saatavilla olevasta tuesta ja suojelusta. Myös esim. asiakirjojen kääntämistä koskeva sääntely on omiaan vahvistamaan uhrin asemaa ja oikeusturvaa. Erityisen tärkeänä THL pitää ehdotettua esitutkintaviranomaiseen kohdistettua veloitetta ilman asianmukaista viivästystä arvioida, onko asianomistaja asiaa esitutkinnassa tai oikeudenkäynnissä käsiteltäessä erityisen suojelun tarpeessa ja tarvitaanko erityisiä suojelutoimenpiteitä. Mietintö sisältää muitakin kannatettavia ehdotuksia.

THL kuitenkin korostaa, että sääntelyn tavoitteiden toteuttaminen ja uhrin aseman tosiasiallinen parantaminen edellyttävät lainsäädäntötoimien lisäksi myös muita toimenpiteitä. Uhripoliittisen toimikunnan loppuraportissa (OM 13/2015) esitetyin tavoin uhrien asemaa tulee parantaa mm. vahvistamalla tukipalveluja ja kehittämällä toimintakäytäntöjä sekä koulutuksella ja poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää prosessin eri vaiheisiin osallistuvien henkilöiden valmiuksiin tunnistaa haavoittuvassa asemassa olevat uhrin ja heidän erityiset tarpeensa, ja tunnistamisen menettelyn systemaattisuuden varmistamiseen. Myös sovitteluun ohjautuneiden tapausten kohdalla on tärkeää, että sovitteluhenkilöstö kykenee tunnistamaan uhrin haavoittuvuuden ja että sovittelun edellytyksiä ja tapauksen soveltuvuutta sovitteluun arvioidaan tästä näkökulmasta uhrin edun toteuttamiseksi.

www.thl.fi

Eeva Nykänen

26.5.2015

Lopuksi THL kiinnittää vielä huomiota tarpeeseen jatkaa rikoksen uhriksi joutuneiden lasten tutkinnan ja auttamisen systemaattisten toimintamallien kehittämistä ja koordinoitua esim. THL:n koordinoimassa poikkihallinnollisessa lastenasiantalohankkeessa (LASTA), sekä varmistaa lasten tarvitsemien tukipalvelujen riittävä ja tasavertainen saatavuus maamme eri osissa.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Erikoistutkija

Eeva Nykänen